

6. First Conference of Presidents of Supreme Administrative Courts in Europe «The possibility and scope of judicial control of administrative decisions». 7–8 October, 2002. – Strasbourg.
7. Jacek Chlebny, Judge of Supreme Administrative Court, Łódź (Poland). The efficiency of judicial control of administrative decisions. Матеріали зазначеної Конференції.
8. Донна Гом'єн. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини. – Львів: Кальварія – 2000 – С. 186–189.
9. David Harris, Professor, Director of Human Rights Law Centre at Nottingham University (United-Kingdom). General report. Матеріали зазначеної Конференції.
10. Paul Lemmens, Director of Human Rights Centre, Catholic University of Leuven (Belgium). The main features of judicial control of administrative action in lights of case-law of European Court of Human Rights. Матеріали зазначеної Конференції.
11. Preliminary draft Recommendation on Judicial Review of Administrative Acts. Working Party of Project Group on Administrative Law (CJ-DA-GT), 2003. – 9 Rev.

РАДЧЕНКО О. Ю.,
аспірант кафедри правознавства
(Київський національний
торговельно-економічний університет),
секретар судового засідання
(Господарський суд
Житомирської області)

УДК 342.95:366.5

СИСТЕМА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Стаття присвячена дослідженню системи органів державної влади у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг. Проведено систематизацію суб'єктів забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг. Запропоновано шляхи вдосконалення законодавчого регулювання та взаємодії системи органів державної влади в досліджуваній сфері.

Ключові слова: система органів державної влади у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг, державне регулювання ринків фінансових послуг, державний нагляд (контроль).

Статья посвящена исследованию системы органов государственной власти в сфере защиты прав потребителей финансовых услуг. Проведена систематизация субъектов обеспечения защиты прав потребителей финансовых услуг. Предложены пути совершенствования законодательного регулирования и взаимодействия системы органов государственной власти в исследуемой сфере.

Ключевые слова: система органов государственной власти в сфере защиты прав потребителей финансовых услуг, государственное регулирование рынков финансовых услуг, государственный надзор (контроль).

The article is concerned with research of financial services consumers' protection within public authorities' system. Subjects of financial services consumers' rights protection provision were systematized. Both ways to perfect legislative control and public authorities' system cooperation were offered in investigated sphere.

Key words: financial services consumers' protection within public authorities' system, government control of financial services markets, state supervision (control).

Вступ. Становлення України як демократичної, правової, європейської держави залежить від здійснення цілеспрямованої політики щодо захисту державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного, оборонного потенціалу країни, а також забезпечення державою конституційних прав громадян.

Приведення нормативно-правової бази у сфері забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг до міжнародних стандартів є одним із зобов'язань, узятих Україною перед Європейським Союзом. Одним із напрямів реалізації цих зобов'язань є формування належної системи державних органів, які б могли ефективно забезпечувати захист прав споживачів фінансових послуг.

Недостатній обсяг повноважень органів державної влади у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг, неналежна система розмежування та взаємодії між органами державної влади у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг, а також недосконалість нормативно-правових актів, що регулюють зазначене питання, призводять до неефективного здійснення органами державної влади своїх повноважень.

Постановка завдання. Проблеми захисту прав споживачів із позицій органів публічного адміністрування досліджувалися такими українськими вченими, як В.Б. Авер'янов, К.М. Белікова, А.Ф. Виноградов, В.М. Гаращук, Т.М. Іванова, А.В. Коваленко, В.С. Куйбіда, В.Я. Малиновський, Т.В. Мамотова, А.Ф. Ткачук та ін.

Варто зазначити, що питання наукового дослідження системи органів державної влади щодо забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг у сучасній юридичній науці комплексно досліджено не було, що й потребує відповідного аналізу та наукової аргументації.

Визначення чіткої системи державних органів у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг, дослідження взаємодії та розмежування завдань між органами державної влади у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг дозволить отримати найбільш оптимальну в сучасних умовах структуру щодо забезпечення прав споживачів фінансових послуг в Україні.

Метою статті є науково-теоретичне дослідження системи органів державної влади щодо забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг, здійснення взаємодії органів державної влади у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг, а також надання пропозицій стосовно удосконалення нормативно-правових актів, що регулюють зазначене питання.

Результати дослідження. Зауважимо, що дослідження різних аспектів системи органів державної влади щодо забезпечення захисту прав споживачів відображені у працях видатних учених-юристів. Але, на жаль, у жодній із них не було комплексно досліджено питання системи органів державної влади у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг.

Державне регулювання діяльності з надання фінансових послуг споживачам здійснюється спеціальним законодавством, основу якого складають закони України «Про захист прав споживачів», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» і деякі інші законодавчі акти, які прямо або опосередковано впливають на споживчу політику держави щодо захисту прав споживачів фінансових послуг.

Проте на сьогодні законодавцем та науковцями не визначено чіткої системи суб'єктів забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг та не проведено їх систематизацію.

З огляду на вищезазначене наведемо систематизацію суб'єктів забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг у залежності від їх функціонального наповнення.

Так, на нашу думку, розпочати групування необхідно за повноваженнями тих чи інших органів. Тому до першої групи слід віднести органи загальної компетенції, такі як: Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, органи місцевої влади та органи місцевого самоврядування.

Свої права та обов'язки у сфері забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг вказані державні органи реалізують через надані їм повноваження на здійснення законодавчої, виконавчої діяльності, прийняття рішень щодо забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг та заходів, спрямованих на його виконання.

До другої групи суб'єктів забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг варто віднести суди. Слід зазначити, що хоча існуючий судовий спосіб захисту прав спо-

живачів фінансових послуг і має ряд недоліків, пов'язаних, насамперед, із доказуванням та відстоюванням прав та інтересів споживачів, однак на сьогоднішній день він залишається одним із найдієвіших способів відновити порушене право та інтерес споживача фінансових послуг.

До третьої групи слід віднести Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Національний банк України, Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та Антимонопольний комітет України, – органи зі спеціальними повноваженнями щодо забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг.

Ми вважаємо, що дану групу варто розглянути більш детально, так як повноваження державних органів цієї групи спрямовані саме для здійснення нагляду та контролю у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг.

Слід зазначити, що Закон України «Про захист прав споживачів», який серед іншого передбачає здійснення захисту прав споживачів центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів [1].

Так, відповідно до «Положення про Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів», затвердженого Указом Президента України від 13.04.2011р. № 465/2011, яке на сьогодні є чинним та визначає, що Державна інспекція України з питань захисту прав споживачів є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів не конкретизуючи при цьому сфери такого правового регулювання та впливу [2].

Проте відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2014р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» з метою оптимізації системи центральних органів виконавчої влади та відповідно до пунктів 9 і 9-1 статті 116 Конституції України Кабінет Міністрів України постановив утворити Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів [3].

Такі зміни були внесені Законом України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21.02.2014р. № 742-VII, яким було доповнено статтю 116 Конституції України, а саме зазначено: доповнити пунктами 9-1 і 9-2 такого змісту:

«9-1) утворює, реорганізовує та ліквідує відповідно до закону міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, діючи в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади;

9-2) призначає на посади та звільняє з посад за поданням Прем'єр-міністра України керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України» [4].

Прийняття вищезазначеного закону призвело до суттєвого розширення повноважень Кабінету Міністрів України та перепідпорядкування деяких державних органів, на які покладено здійснення захисту прав споживачів, фінансових послуг. Зокрема Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, а також Антимонопольний комітет України підконтрольні саме Кабінету Міністрів України, хоча до прийняття вищевказаного закону ці державні органи відносились до відання Президента України.

Разом із тим державне регулювання діяльності з надання фінансових послуг споживачам здійснюється відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та інших законів України.

Варто також зазначити, що статтею 21 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» передбачено виключний перелік державних органів, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг залежно від сфер регулювання: щодо ринку банківських послуг та діяльності з переказу коштів – Національний банк України; щодо ринків цінних паперів та похідних цінних паперів (деривативів) – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку; щодо інших ринків фінансових послуг – національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Також на Антимонопольний комітет України та інші державні органи покладено обов'язок здійснювати контроль за діяльністю учасників ринків фінансових послуг та отримувати від них інформацію в межах повноважень, визначених законом.

Адже відповідно до пункту 10 частини 1 статті 1 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» державне регулювання ринків фінансових послуг – здійснення державою комплексу заходів щодо регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг із метою захисту інтересів споживачів фінансових послуг та запобігання кризовим явищам [5].

Слід зазначити те, що Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання (в нашому випадку фінансових установ) під час здійснення державного нагляду (контролю).

Пункт 1 частини 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначає, що виключно законами встановлюються органи, уповноважені здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності [6].

Відповідно до наведеної норми, повноваження та основні завдання Антимонопольного комітету України та Національного банку України закріплені законодавцем належним чином у законах та Конституції України.

Натомість, всупереч вищезазначеній нормі, Положення «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг», «Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів», затверджені Указами Президента України і постановою Кабінету Міністрів України, які регулюють діяльність та функціонування цих державних органів у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг, що викликає колізію.

Зважаючи на це, та з урахуванням невідповідності нормам законодавчих актів, які є обов'язковими для виконання, вважаємо за необхідне прийняти відповідні закони щодо забезпечення виконання покладених повноважень, завдань та функцій Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Таке нормативно-правове закріплення, на нашу думку, створить належні умови цим державним органам для ефективнішої реалізації державної споживчої політики, надасть додаткові гарантії щодо виконання функцій, покладених на них державою та сприятиме на створення необхідних механізмів взаємодії між собою в сфері забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг у цілому.

Іншим важливим аспектом функціонування органів державної влади у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг є розмежування механізмів контролю та підпорядкування цих державних органів із боку Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Президента України.

Співпраця та координація діяльності між органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, обумовлюється тим, що Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку і Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг зобов'язані співпрацювати за допомогою засобів зв'язку, які дозволяють фіксувати інформацію, своєчасно повідомляти один одному про будь-які спостереження та висновки, що є необхідними для виконання покладених на них обов'язків, та виконують інші завдання, передбачені законодавством.

Вважаємо за необхідне розглянути питання підпорядкування та взаємодії більш детально.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2014р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів утворили, реорганізувавши шляхом перетворення Державної ветеринарної та фітосанітарної служб і приєднавши до служби, що утворюється, Державну інспекцію з питань захисту прав споживачів і Державну санітарно-епідеміологічну службу та поклавши на службу, що утворюється, функції з реалізації державної політики, які виконували органи, що припиняються (крім функцій з реаліза-

ції державної політики у сфері племінної справи у тваринництві, у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження), у сфері гігієни праці та функцій із здійснення дозиметричного контролю робочих місць і доз опромінення працівників), а також функції зі здійснення державного контролю (нагляду) за дотриманням вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін; здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туризму та курортів.

Також дана постанова Кабінету Міністрів України встановлює, що центральні органи виконавчої влади утворюються шляхом реорганізації інших центральних органів виконавчої влади та є їх правонаступниками. Крім того, постанова передбачає, що права та обов'язки центральних органів виконавчої влади, які ліквідуються, передаються відповідним центральним органам виконавчої влади, на які цією постановою покладено функції з реалізації державної політики у відповідній сфері [3].

Постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015р. № 667 «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів» визначає, що Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, та який реалізує державну політику в галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин, ідентифікації та реєстрації тварин, санітарного законодавства, попередження та зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення, метрологічного нагляду, ринкового нагляду в межах сфери своєї відповідальності, насінництва та розсадництва (в частині сертифікації насіння і садивного матеріалу, охорони прав на сорти рослин), державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів і рекламу в цій сфері.

Відповідно до пункту 6 статті 4 вищезазначеного положення на Держпродспоживслужбу покладено завдання у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства про захист прав споживачів, а саме:

- перевіряти додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері торгівлі і послуг, вимог законодавства про захист прав споживачів, а також правил торгівлі та надання послуг;
- проводити контрольні перевірки правильності розрахунків із споживачами за реалізовану продукцію відповідно до закону;
- накладати на суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг, у тому числі ресторанного господарства, стягнення за порушення законодавства про захист прав споживачів;
- передавати матеріали перевірок на дії осіб, що містять ознаки кримінального правопорушення, органам досудового розслідування [7].

З аналізу наведеного слід дійти висновку, що діяльність та функціонування Держпродспоживслужби саме у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг зводиться до споживчого кредитування. Варто також вказати, що Верховна Рада України та Президент України не мають фактичних механізмів правового впливу на діяльність Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у досліджуваній сфері.

Наступним державним органом підзвітності та підконтрольності, який варто дослідити, є Національний банк України, що підзвітний Президенту України та Верховній Раді України в межах їх конституційних повноважень. У той же час, відповідно до положень Закону України «Про Національний банк України», підзвітність Національного банку України означає:

- 1) призначення на посаду та звільнення з посади Голови Національного банку Верховною Радою України за поданням Президента України;
- 2) призначення та звільнення Президентом України половини складу Ради Національного банку;
- 3) призначення та звільнення Верховною Радою України половини складу Ради Національного банку;
- 4) доповідь Голови Національного банку Верховній Раді України про діяльність Національного банку;

5) надання Президенту України та Верховній Раді України двічі на рік інформації про стан грошово-кредитного ринку в державі [8].

Тобто, в підпорядкуванні Національного банку України прослідковується чітка структура законодавчо закріплених важелів стримувань і противаг між Кабінетом Міністрів України, Президентом України та Верховною Радою України.

Ще одним важливим державним органом, на якого покладено здійснення захисту прав споживачів фінансових послуг, є Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), яка є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України, підзвітним Верховній Раді України. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює державне регулювання ринку цінних паперів [9].

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює повноваження, виконує завдання та функції, що передбачені Положенням «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку», затвердженим Указом Президента України.

Варто зазначити, що Голова Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку і члени Комісії призначаються на посади та звільняються з посад Президентом України шляхом видання відповідного указу [9].

Зважаючи на це, вважаємо за доцільне закріпити норму, в якій передбачити, що члени Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку призначаються на посади та звільняються з посад Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України по два члени відповідно, а Голова Комісії обирається більшістю голосів. Такий розподіл, на нашу думку, дозволить створити необхідний механізм розмежування підпорядкування Національної комісії з цінних паперів та фондового гілкам влади та сприятиме зростанню довіри споживачів фінансових послуг.

Ще одним державним органом, на який покладено здійснення державного контролю у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг, є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг), яка є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України, підзвітним Верховній Раді України [10].

Нацкомфінпослуг здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг у межах, визначених законодавством.

Основними завданнями Нацкомфінпослуг є формування та забезпечення реалізації політики державного регулювання у сфері ринків фінансових послуг (крім ринку банківських послуг і ринків цінних паперів та похідних цінних паперів) та захист прав споживачів фінансових послуг шляхом застосування у межах своїх повноважень заходів впливу з метою запобігання і припинення порушень законодавства на ринку фінансових послуг.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг як колегіальний орган, утворюється у складі Голови Комісії та шести членів Нацкомфінпослуг.

Голова та члени Національної комісії, згідно з наданими їм повноваженнями здійснюють державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, призначаються на посади та звільняються з посад Президентом України шляхом видання відповідного указу [10].

Проводячи наукове дослідження, ми дійшли висновку про необхідність на законодавчому рівні, як і у випадку з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, закріпити норму, яка передбачає, що члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, призначаються на посади та звільняються з посад Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України по два члени відповідно, а Голову Комісії обирають більшістю голосів з числа кандидатів, запропонованих Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України по одному кандидату відповідно. Таке нормативно-правове врегулювання зазначеного питання, на нашу думку, забезпечить необхідні та ефективні механізми стримувань та противаг між Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України.

Слід відмітити, що система державного регулювання ринку фінансових послуг має забезпечувати покращення інвестиційного середовища, захист інтересів споживачів фінансових послуг, усунення системних ризиків, функціонування ринку фінансових послуг, як механізму економічного розвитку держави.

Розгляд аналізу статусу Антимонопольного комітету України як державного органу, на який покладено забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг, на нашу думку, потребує окремого дослідження.

Повноваження Антимонопольного комітету України визначені Законом України «Про Антимонопольний комітет України». Антимонопольний комітет України є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель. Особливості спеціального статусу Антимонопольного комітету України обумовлюються його завданнями та повноваженнями, у тому числі роллю у формуванні конкурентної політики.

Основним завданням Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Антимонопольний комітет України утворюється у складі Голови та восьми державних уповноважених.

Голова Антимонопольного комітету України призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України за згодою Верховної Ради України. Перший заступник і заступник Голови Антимонопольного комітету України призначаються на посади з числа державних уповноважених за поданням Прем'єр-міністра України та звільняються з посад Президентом України.

Державні уповноважені Антимонопольного комітету України призначаються на посади за поданням Прем'єр-міністра України, яке вноситься на підставі пропозицій Голови Антимонопольного комітету України та звільняються з посад Президентом України.

Також стаття 2 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначає підконтрольність, підзвітність та відкритість діяльності Антимонопольного комітету України. В ній передбачено, що Антимонопольний комітет України підконтрольний Президенту України та підзвітний Верховній Раді України. Антимонопольний комітет України щорічно подає Верховній Раді України звіт про свою діяльність [11].

Однак постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» визначає, що Антимонопольний комітет України безпосередньо відноситься до центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України [3]. Така правова норма, на нашу думку, прямо суперечить Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та викликає ряд колізій в частині закріплення підзвітності та підконтрольності Кабінету Міністрів України.

Із викладеного доходимо висновку, що Антимонопольний комітет України забезпечує захист прав споживачів фінансових послуг у межах повноважень, визначених законом. Необхідно констатувати, що фактично Президент України одноособово має всю повноту призначення складу Антимонопольного комітету України, що може призводити до відсутності необхідних важелів стримувань і противаг з боку Кабінету Міністрів та Верховної Ради України. Крім того, спрямування і координація діяльності Антимонопольного комітету України Кабінетом Міністрів України не врегульована необхідними змінами і доповненнями до спеціального закону щодо функціонування Антимонопольного комітету України.

Висновки. Отже, система державних органів, на яких державою покладено повноваження щодо забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг, є надзвичайно розгалуженою, так Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів є новоствореним спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, який немає належного законодавчого закріплення повноважень, реальних механізмів взаємодії, співпраці та координації діяльності між органами, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, а саме, Національним банком України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку і національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та Антимонопольним комітетом України.

Система державних органів щодо забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг потребує відповідних законодавчих змін, які полягають у належному законодавчому

закріпленні їх правового становища, розмежуванні повноважень та врегулюванні взаємодії, а також таких, які зможуть посилити захист прав споживачів фінансових послуг, надати додаткові важелі впливу для органів публічного адміністрування у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг, забезпечать необхідні гарантії для споживачів у даній сфері та сприятимуть посиленню принципу доступності звернення споживача фінансових послуг до державних органів, які повинні йому цей захист забезпечувати.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про захист прав споживачів» від 15.12.1993р. № 3682–XII // Відомості Верховної Ради України // 1991, № 30, ст. 379.
2. Про Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів : Указ Президента України від 13.04.2011 № 465/2011 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/465/2011>.
3. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-п/paran39#n39>.
4. Закон України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» від 21.02.2014 № 742-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 11, ст. 143.
5. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України, 2002. – № 1, ст. 1.
6. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 № 877-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 29, ст. 389.
7. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 р. № 667 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/tu/cardnpd?docid=248464285>.
8. Закон України «Про Національний банк України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999. – № 29. – ст. 238.
9. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку : Указ Президента України від 23.11.2011 р. № 1063/2011 // Офіційний вісник Президента України від 23.11.2011 р. – № 31. – 9 с.
10. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг : Указ Президента України від 23.11.2011 р. № 1070/2011 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1070/2011>.
11. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26.11.1993 № 3659-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993. – № 50. – ст. 472.

